

ENERJİ POLİTİKALARININ EKONOMİK-SOSYAL BOYUTU VE TÜKETİCİ HAKLARI

Turhan Çakar

Tüketici Hakları Derneği Genel Başkanı

GİRİŞ

Konutlardaki enerji tüketicilerinin evrensel haklarından olan temel gereksinimlerinin karşılanması hakkı ve ekonomik çıkarlarının korunması hakkında hareketle; tüketicilerin en temel gereksinmesi olan ısınma, aydınlatma, yemek pişirme, temizlik gibi konularda gerekli olan enerjiyi en uygun koşullarda, kaliteli (ucuz, temiz, düzenli ve sürekli yani kesintisiz, güvenli) kullanma ve tüketme hakkı vardır.

Tüketicilerin tükettiği ya da kullandığı enerjinin üretim, iletim, dağıtım, tüketim boyutu hakkında doğru ve eksiksiz bilgi edinme hakkı bulunmaktadır.

Tüketicilerin sağlık ve güvenlik hakkı ile sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı gereğince enerjinin sağlık, güvenlik ve çevresel yönden üretim, iletim, dağıtım ve tüketim süreçlerinde risk ve tehlike oluşturmaması için doğru ve etkili önlemlerin alınması gerekmektedir.

Tüketicilerin evrensel haklarından birisi olan temsil edilme hakkı gereğince de enerjinin üretim ve tüketim politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında tüketicilerin temsil edilmesi, sözü edilen politikalara ve alınan kararlara katılımlarının ve iradelerinin yansıtılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, sosyal devletin en başta gelen temel kamusal hizmetlerinden olan enerji sağlama hizmetinde kamusal yararın ön plana alınması gerekmektedir. Bu anlamda, devletin, hükümetin, diğer ilgili kamu kuruluşlarının gerek üretim ve hizmetler sektöründe gerekse de konutlarda enerjiyi ucuz, kesintisiz, güvenli ve temiz olarak sağlama gibi sorumluluğu bulunmakta ve buna uygun enerji üretim, iletim, dağıtım ve tüketim politikalarını uygulaması gerekmektedir.

Yanlış enerji politikalarının sosyal (toplumsal) maliyeti de yüksektir. Yerli enerji kaynakları ve enerji potansiyeli değerlendirilmezken, dışa bağımlı enerji politikaları bir taraftan ülkenin ekonomik ve sosyal yönden geri kalmasına neden olurken, diğer taraftan enerji güvenliğini (enerji temini) tehlikeye düşmesine neden olmaktadır.

Yanlış enerji politikalarının bir göstergesi olan enerji üretim, iletim ve dağıtımındaki özelleştirme ve yabancılaştırma uygulamaları ülkemizde yüksek sosyal maliyetlere, toplumun hemen her kesiminin zarar görmesine, güçsüzleşmesine neden olmuş ve olmaya da devam etmektedir. Buna ek olarak özelleştirme uygulamalarındaki yolsuzluklar bu sözü edilen zararların kat kat artmasına neden olmaktadır.

Gerekli teknolojik önlemler alınmadığı için elektrikteki kayıp ve kaçakların ekonomik ve sosyal maliyeti topluma ve tüketicilere yüksek olmaktadır. Her yıl ortalama kayıp ve kaçaklardan kaynaklanan iki milyar YTL dolayındaki zarar toplum ve tüketicilere yüklenmektedir.

Elektrik iletimi ve dağıtımındaki kalitesizlikler ve düzensizliklerden kaynaklanan elektrik kesintileri ile yüksek ve düşük voltaj nedeniyle hem konutlarda hem de üretim ve hizmet sektöründeki elektrikli, elektronik cihazlar bozulmakta, bazen yangınlar çıkmakta, bu durum hem mal ve hizmet üretiminde kalitesizliklere, yüksek maliyetlere ve diğer çeşitli sorunlara, hem de konutlarda yaşayan tüketicilerin ekonomik anlamda zarar görmesine, bazen de güvenliklerinin tehlikeye düşmesine neden olmaktadır.

Çeşitli mal ve hizmetlerin üretiminde girdi olarak kullanılan enerjinin pahalı olması, üretilerek topluma ve tüketicilere sunulan tüm mal ve hizmetlerin maliyetlerine yansyarak pahalılığa neden olmaktadır.

Enerji üretim politikalarındaki yanlış tercihler ve geri teknolojiler nedeniyle, yaratılan çevre kirliliği bir taraftan insanların, hayvanların, çeşitli canlıların ve bitki örtüsünün sağlığı üzerinde olumsuz etkiler yaratırken, diğer taraftan da toplumun ve tüketicilerin ekonomik ve sosyal yönden zarar görmesine de neden olmaktadır.

Sözü edilen çevre kirliliğinin çok önemli bir boyutu da çeşitli gaz emisyonlarının atmosferde neden olduğu sera etkisinin yol açtığı küresel ısınmanın olumsuz ekonomik ve sosyal sonuçlarının kendisini göstermesidir.

Ülkemizin enerji tüketiminde ciddi ve etkili bir verimlilik politikası olmadığından sanayi ve hizmetler sektörü ile konutlarda enerjinin verimsiz kullanılmasına neden olunmaktadır. Yalnızca konutlardaki enerji tasarruf potansiyeli %60 dolayındadır.

Sanayi ve hizmetler sektörü ile ulaşım sektörü ve konutlardaki enerji tasarruf potansiyelinin parasal karşılığı yıllık beş milyar YTL dolayındadır.

Doğru ve etkili bir enerji tasarruf politikası uygulaması durumunda hem enerjide dışa bağımlılığımız azalacak hem de topluma ve tüketicilere ekonomik ve sosyal yönden önemli yararlar sağlanmış olacaktır.

GELİR DURUMUNA GÖRE KONUTLARDA ENERJİ TÜKETİM GİDERLERİ

Yaptığımız bir araştırmaya göre, 4 kişilik bir ailenin yaşadığı konutlarda bir yılda tüketilen ortalama doğal gaz miktarının 1500 m³, bir ayda tüketilen ortalama elektrik miktarının ise 150 kwh olduğu belirtilmektedir.

Buna göre, aşağıda tablo-1’de görüleceği gibi Ekim 2007 ayı itibariyle en düşük ücret gelirin sahip çalışan ve emekli olan işçi, memur ve Bağkurly kesimlerin tüketim giderlerinin aylık ücret gelirlerine oranları hesaplanmıştır. Doğal gaz tüketim giderlerinin hesaplanmasında Ankara’da kullanılan doğal gazın Ekim 2007 ayındaki 1m³ fiyatı baz olarak alınmıştır. Elektrik tüketim giderlerinin hesaplanmasında da aynı şekilde Ekim 2007 ayındaki 1kwh elektriğın fiyatı baz olarak alınmıştır.

Bu hesaplamalara göre, elektrik ve doğalgaz giderleri, kısaca enerji tüketim giderleri ;

- Asgari ücretli işçinin aylık ücret gelirinın %24.1 ‘ini,
- En düşük işçi emeklisi aylık ücret gelirinın %18.45’ni,
- En düşük çalışan memur aylık ücret gelirinın %13.8’ni,
- En düşük maaş alan memur emeklisi aylık ücretinin %14.1’ni,
- En düşük Bağkur emeklisi aylık ücret gelirinın %23.6’sını,

Oluşturuyor.

ÇALIŞAN VE EMEKLİLERİN KONUTLARDA ENERJİ TÜKETİM VE GİDER TABLOSU

Doğal Gaz ve Elektrik Ortalama Tüketim Miktarları Tablosu

4 kişilik bir ailenin, yaşadığı konutlarda 1 yılda tüketilen ortalama Doğalgaz miktarı : 1500 m³.
4 kişilik bir ailenin, yaşadığı konutlarda 1 yılda tüketilen ortalama Elektrik miktarı: 150 kwh
Ankara'da 1 m³ doğalgazın fiyatı (KDV dahil): 61.773 Ykrş
1 kwh. Elektrik fiyatı (Belediye tüketim vergisi dahil): 15.81Ykrş

Doğal Gaz ve Elektrik Ortalama Tüketim Giderleri Tablosu

1 Yıllık Ortalama Doğalgaz Gideri: 927.00 YTL.
1 Aylık Ortalama Doğalgaz Gideri: 77.00 YTL.
1 Yıllık Ortalama Elektrik Gideri: 285.00 YTL.
1 Aylık Ortalama Elektrik Gideri: 24.00 YTL.
1 Yıllık Ortalama Doğalgaz ve Elektrik Gideri: 1.212.00 YTL.
1 Aylık Ortalama Doğalgaz ve Elektrik Gideri: 101.00 YTL.

Çalışanların Gelir Durumu

Bir işçinin net asgari ücreti: 419.15 YTL.
En düşük işçi emeklisi aylığı: 547.37 YTL.
15/1 derecede çalışan en düşük memur aylığı: 731.88 YTL
En düşük memur emekli aylığı: 716.79 YTL
En düşük bağkur emekli aylığı: 427.72 YTL

Çalışanların ve Emeklilerin Ortalama Enerji Gider Tablosu

Asgari ücretli işçinin aylık ücretinin %24.1'ni oluşturuyor.
En düşük işçi emeklisi aylık ücretinin %18.45'ni oluşturuyor.
En düşük çalışan memur aylık ücretinin %13.8'ini oluşturuyor.
En düşük maaş alan memur emeklisi aylık ücretinin %14.1'ni oluşturuyor.
En düşük Bağkur emeklisi aylık ücretinin %23.6'sını oluşturuyor.

Bu oranlar; AB' de en düşük ücretle çalışan bir kişinin aylık ücretinin 20 yada otuzda biridir.

Tablo-1

Yapılan bir araştırmaya göre, aşağıda tablo-2'de görüleceği gibi Türkiye'nin Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)

ülkeleri içinde gelirine göre en pahalı elektriği kullanan ülke olduğu ortaya çıktı.

OECD Ülkelerinin 2005 yılı kişi başına milli gelir rakamları ile 2006 yılı tüketici ve konut elektrik birim fiyatlarından yola çıkılarak gelire göre yapılan hesaplama göre Türkiye'nin konutta 11,1 konutta 11.1 cent, sanayide ise 10 cent ile OECD'nin hem konutta hem de sanayide en pahalı elektrik kullanan ülkesi olduğu görülmektedir.

Kaldı ki, Türkiye'de konutlarda kullanılan doğalgaz konutlarındaki toplam enerji giderinin en büyük bölümünü oluşturmaktadır. Böyle olunca, hem doğalgaz hem de elektrikten oluşan toplam enerji giderlerinin dikkate aldığımızda Türkiye'de özellikle de ücret gelirine göre konutlardaki enerji fiyatlarının ne kadar yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Ülke	Elektrik fiyatı, cent/kws, 2006	Kişi başına gelir, dolar, 2005	Gelire göre fiyat, cent/kws, 2006
TÜRKİYE	11,1	4.750	11,1
SLOVAKYA	15,5	8.100	9,1
POLONYA	13,2	7.150	8,8
MACARİSTAN	14,4	10.210	6,7
MEKSİKA	10,1	7.300	6,6
ÇEK CUM.	12,2	11.150	5,2
PORTEKİZ	18,4	17.190	5,1
HOLLANDA	25,8	39.340	3,1
İTALYA (*)	19,8	30.250	3,1
İSPANYA	16,5	25.250	3,1
KORE	9,8	15.880	2,9
DANİMARKA (*)	29,5	48.330	2,9
ALMANYA (*)	21,2	34.870	2,9
YUNANİSTAN (*)	11,2	19.840	2,7
YENİ ZELANDA	13,6	25.920	2,5

(*) 2005 fiyatları

Tablo-2

ENERJİDE ÖZELLEŞTİRMEİNİN FATURASI

Türkiye'de özelleştirmenin neden olduğu zararların ve yolsuzlukların faturası çok yüksek düzeydedir. Bu zararların yolsuzlukların faturası tüketicilerin ve kamunun sırtına yüklenmiş ve yüklenmektedir.

İlgili ve yetkililer tarafından (örneğin, Enerji Bakanı Hilmi Güler) belirtildiğine göre, Türkiye'deki enerji yolsuzluklarının parasal karşılığının 25-40 milyar dolar olduğu belirtilmektedir.

Hazine Müsteşarlığı Kit Genel Müdürlüğü'nün Nisan 2003 tarihli raporunda; al ya da öde kapsamındaki 17 yıllık dönemde (2003-2019) Hazineye gelecek ek yükün, gerek doğalgazdaki arz fazlası nedeniyle gerekse bu yıllardaki doğalgaz finansman açığı nedeniyle 33 milyar dolar olacağı belirtilmiştir.

Türkiye'deki tüm kamu harcamalarını denetleyen Sayıştay, Yap-İşlet-Devret modeli ile yapılan özel sektör enerji santrallerinin 2-3 milyar dolar kamu zararına neden olduğunu belirtmiştir.

Doğal gaz alımında kullanılan formüle ilişkin 2003 yılında değişiklik görüşmeleri yapılırken Türkiye'de kullanılmayan gazolinin formüldeki payı 2 kat artırılmıştır. Böyle olunca, doğal gazın ithal fiyatında %15 etkisi olan gazolinin bu etkisi %30'a çıkmış ve doğal gazın ithal fiyatının daha da artmasına neden olunmuştur.

Garanti Yatırımın 12 Eylül 2002 tarihli “ Turkish Electricity Sector” raporu:

1 Kwh. (kilovatsaat) Elektriğin satış fiyatları
• EÜAŞ- Hidrolik 0.4 Cent/kwh
• EÜAŞ- Termik(kömür,petrol,gaz) 3 Cent/kwh
• Özel – Hidrolik 6 Cent/kwh
• Özel – Termik 8 Cent/kwh
• Özel – Rüzgar 12 Cent/kwh
• İmtiyazlı Şirketler – Hidrolik 8 Cent/kwh
• Yap-İşlet-Devret-Termik 10 Cent/kwh
• Yap-İşlet-Devret-Rüzgar 12 Cent/kwh
• Mobil-Termik 7.5 Cent/kwh
• Bağlı ortaklıklar – Termik 6.5 Cent/kwh
• İşletme Hakkı Devri – Hidrolik 8.0 Cent/kwh
• İşletme Hakkı Devri – Termik 10.0 Cent/kwh
• Yap – İşlet Doğalgaz 5.4 Cent/kwh

Tablo-3

Garanti Yatırımın 12 Eylül 2002 tarihli “ Turkish Electricity Sector” Raporundaki verilere ve yukarıda gösterilen tablo-3'e göre, kamu hidrolik santrallerinden elde edilen elektriğin 1 kwh'i

0.4 cent, termik santrallerinden elde edilen elektriğin 1 kwh.'i 3 cent iken, kamunun özel sektör kuruluşlarından aldığı elektriğin fiyatının 2-3 kat daha yüksek olduğu görülmektedir.

Diğer taraftan, 2005 yılında elektriğin %40'nı özel sektör üretirken %60'nı kamu üretmiştir. Fakat elektriğe ödenen toplam bedelin %60'ı özel sektöre, %40'ı kamuya ödenmiştir. Buradan da anlaşılıyor ki, özel sektörden alınan elektriğin ortalama fiyatı kamudan alınan elektriğin ortalama fiyatından 2.24 kat daha fazladır.

Kamunun özel sektörden 2 kattan daha pahalıya satın aldığı elektrik nedeniyle, tüketiciler ve sanayi kuruluşları dünyanın en pahalı elektriğini tüketmek zorunda bırakılırken, bunun faturasını tüketiciler ve kamu üstlenmektedir.

Tüketiciler ısınmada, aydınlatmada, mutfakta ve temizlikte pahalı enerji kullanırken aynı zamanda pahalı elektrikle üretilen sanayi malını da pahalıya almak zorunda bırakılmaktadır.

Enerjide özelleştirmeye gidilmeseydi ya da şu anda bir kamulaştırma olması durumunda elektrik fiyatlarının yarıya inebileceğini söylemek mümkündür.

Özel sektörün yüksek doğal gaz maliyeti ve karlılığının düşmesi nedeniyle 1 Ağustos 2006'de yürürlüğe giren Dengeleme Uzlaştırma Yönetmeliği (DUY) kapsamında özel elektrik üreticilerinin sübvansede edilmesi nedeniyle devlet büyük zararlara uğratılmaktadır. 22 Eylül 2007 tarihli Cumhuriyet Gazetesindeki bir haberde İstanbul Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası'nın raporuna değinilerek bu uygulama ile devletin 800 milyon YTL zarara uğratıldığı, enerji KİT'lerinde oluşan açığın vatandaşa zam ya da dolaylı vergi olarak yansdığı vurgulanmaktadır.

Gene aynı haberde, Elektrik Üreticileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanının yaptığı açıklamaya vurgu yapılarak, enerjide lisans alanların yatırım yapmadığı, satmak için kapı kapı dolaşığı bunun ticaretini yaptıkları, piyasada simsarların türediğı, bu simsarların yoktan para kazandıkları belirtilmektedir.

Sonuç itibariyle, devletin enerji ve elektrik üretiminden çekilerek sektörün özel sektöre devredilmesi çok büyük sorunlar yarattığı ve bu sorunların da artarak devam edeceği, bu sorunların

faturasının gene devlete ve tüketicilere yüklendiği ve yükleneyeceği açıkça yaşanmakta ve görülmektedir.

ANKARA'DA DOĞALGAZ DAĞITIMIN ÖZELLEŞTİRİLMESİ

5669 Nolu Doğal Gaz Piyasası Yasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Yasa ile özelleştirilmesine karar verilen EGO'nun mülkiyet ve/veya işletmesinde bulunan doğal gazın şehir içi dağıtımı ile ilgili tüm altyapı tesisleri, varlıklar, taşınır ve taşınmazlar, hak, alacak ve borçlar, leh ve aleyhe açılmış olan davalar ile icra takipleri ve iş mevzuatına tabi personel Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. 'ne devredilmiştir.

Yasa'ya göre, doğal gaz biriminin devredildiği şirkete EPDK tarafından 30 yıllık dağıtım lisansı verilmesi gerekmektedir. Lisansın geçerlilik süresinin ilk 10 yılında dağıtım şirketinin birim hizmet ve amortisman bedeli 5.555 cent/m³ karşılığı YTL olarak uygulanacaktır.

Şirketin asgari yüzde 80 hissesi Yasa değişikliğinin yürürlüğe girdiği 12 Haziran 2007 tarihinden itibaren en geç 2 yıl içinde 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Yasası hükümleri uyarınca Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından özelleştirilecektir.

EGO'nun Doğal gaz ünitesi ve sistemleri özelleşince, lisansın geçerlilik süresinin ilk 10 yılında Ankaralı doğal gaz tüketicisi doğal gazı daha pahalıya kullanacaktır.

Merkez Bankasının son 1 yıllık dolar döviz alış kuru ortalamasını dikkate aldığımızda KDV dahil ortalama 1 metreküp doğal gazdaki fiyat artışı 1.84 YKRŞ (18 400 TL) olmaktadır. Bu da doğal gaz fiyatlarının yaklaşık % 3 artışı demektir.

Buna göre ; Ankara'da 2006 yılı doğal gaz tüketiminin yaklaşık 1milyar 700 milyon metreküp olduğunu dikkate alırsak, Ankaralı doğal gaz tüketicilerinin cebinden 1 yılda yaklaşık olarak 31 milyon 280 bin YTL fazladan para ödenecektir.

Ankara'da yıllara göre doğal gazdaki tüketim artışı dikkate alındığında, 10 yıllık doğal gaz artışı ortalamasının ise yıllık en az 2 milyar metreküp olacağını düşündüğümüzde ve kur artışlarını da dikkate aldığımızda Ankara'daki doğal gaz

tüketicileri bir yılda ortalama en az 50 milyar YTL fazladan ödeme yapmakla karşı karşıya kalacaktır

On yıl boyunca Ankara'da doğal gaz tüketen tüketicilerin cebinden en az 500 milyon YTL (500 Trilyon TL) para çıkacaktır.

Doğal Gaz Piyasası Yasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Yasanın 3. fıkrasında "Yasa değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Botaş Genel Müdürlüğü'nün alacağını oluşturan tüm borçlara ait faizler ile fer'ileri ve cezaları silinir" denilmektedir.

EGO'nun Botaş'a 1 milyon ana borcu ve 300 Milyon YTL faiz borcu bulunmaktadır.Buna göre, EGO'nun Botaş'a olan 300 Milyon YTL faiz borcu silinmektedir.Bununla birlikte, EGO Genel Müdürlüğü'nün Hazine Müsteşarlığına 2007 Mart ayı itibariyle 1 Milyar 142 Milyon YTL borcu bulunmaktadır.

Hazine Müsteşarlığı'nın EGO'ya sağladığı dış kredilere ilişkin faiz ve gecikme cezaları ile ferileri ve cezalardan kaynaklanan alacakları silinecektir.

EGO'nun Botaş'a ve Hazineye olan borç faizlerinin silinmesi tüketicilerin, Hazinenin, Botaş'ın ve ülkenin zararına, doğal gaz dağıtımına ilişkin üniteleri satın alan firmanın ise yararına olacaktır.

DİĞER SORUNLAR

Kayıp - kaçaklar

Elektrikteki kayıp-kaçığın bir yıllık bedelinin 1.850 milyar dolar olduğu belirtilmektedir. Sözü edilen kayıp-kaçığın bedelini ise kamu ve tüketiciler yüklenmektedir.

Elektriğin kalitesizliği

Elektrik akımının kaliteli olmaması, elektrik kesintileri, düşük ve yüksek voltaj nedeniyle konutlardaki cihazlar arızalanmakta, bazen konutlarda yangın çıkmaktadır. Bu durum, tüketicilerin ekonomik zararına ve can güvenliklerinin tehlikeye düşmesine neden olmaktadır.

Bununla birlikte, sanayide bir mal üretilirken elektrik kesilmeleri, düşük ve yüksek voltaj eğer firmanın jeneratörü de yoksa ürünlerde kalite bozulmasına neden olmakta, bunun bedelini de tüketiciler ve kamu ödemektedir.

Enerjinin verimsiz kullanımı

Enerjide verimsizliğin hem aile hem de ülke ekonomisine önemli tutarda zararı olmaktadır.

Örneğin, konutların pencere, kapı, duvar, tavan kısımlarında kaybolan enerji ile konutlardaki elektrikli ısınma ve aydınlatma cihazlarının verimsizliğinden ya da cihazların bilinçsiz kullanımları nedeniyle önemli miktarlarda enerji kayıpları söz konusu olmaktadır. Türkiye’de konutlardaki enerji tasarrufu potansiyeli %60'lara kadar çıkabilmektedir. Bunun parasal karşılığı ise 4-5 milyar YTL’yi bulmaktadır.

Enerji Verimliliği Kanunu bu konuda bir çözüm getirmemiştir.

Enerji verimliliğine ilişkin TS 825 ve Isı Yalıtım Yönetmeliği yeterince uygulanmamaktadır.

Isınma cihazlarından kaynaklanan zehirlenme ve ölümler

Özellikle havaların soğumasıyla birlikte soba, kombi cihazı ve şofbenlerin kullanımına başlanması ile zehirlenme ve ölüm olaylarının başladığını ve bu cihazların kullanımı sürecinde de devam ettiğini gözlemlemekteyiz.

Örneğin, bugüne kadar kombi ve şofbenlerin neden olduğu zehirlenmelerden dolayı yalnızca Ankara’da 96 kişi ölmüştür.

Bacaların temizletilmesi konusunda tüketicilerinde sorumluluğu bulunmakla birlikte bacaların temizletirilip temizletirilmediğine yetkili ve sorumlu kuruluşlar tarafından da bakılmamaktadır.

Piyasada doğal gaz sistem ve cihazların montajını yapan, bilgi düzeyi yetersiz, yetkisiz firmalar ya da kişiler bulunmaktadır. Bu firma ve kişiler denetlenmemekte, yetki belgelerinin bulunup bulunmadığına bakılmamaktadır. Konutlardaki sistem ve cihazların montajının uygun yapıp yapılmadığı, güvenli olup olmadığı yeterince denetlenmemektedir.

Cihazların verimliliklerindeki aldatıcı uygulamalar

Yoğuşmalı kombi cihazı ve kazanların verimliliklerine ilişkin çeşitli gazete, dergi ve broşürlerde yapılan reklamlarda; çeşitli firmaların çeşitli marka adları ile ithal ettikleri ya da ürettikleri kombi cihazı ve kazanların %104 - %110 verimliliğe sahip oldukları belirtilmektedir.

Bu durum, bilimselliğe ve gerçeğe aykırı olup tüketicilerin aldatılmasına ve yanıltılmasına neden olmaktadır.

Konu ile ilgili bilim insanlarının görüşlerine göre, yoğunlaşmalı kazanların ve kombilerin verim hesabında alt ısı değeri kullanıldığından verimin yüzde yüzün üzerine çıktığı, bu hesaplamanın bilimsel olmadığı, oysa yoğunlaşmalı doğalgaz cihazlarında verim hesabının alt ısı değerine göre değil üst ısı değerine göre yapılması gerektiği belirtilmektedir.

Yenilenebilir temiz enerji kaynakları

Ülkemiz güneş, rüzgar, jeotermal enerji kaynakları yönünden iyi durumda olmasına karşın bu alanlara yatırım yapılmamaktadır.

Yerli enerji kaynakları

Ülkemizde uygulanan enerji politikaları ile yerli enerji kaynaklarına dayalı enerji politikalarını terk etmenin yanı sıra kurulu bulunan enerji üretim sistemleri de elde çıkartılmaya, özelleştirilmeye, devre dışı bırakılmaya çalışılmaktadır.

Ulaşım da enerji kullanımı

Yanlış enerji politikalarıyla yanlış ulaşım politikası çakıştığından karayoluna dayalı yanlış ulaşım sistemi nedeniyle, Türkiye’de tüketilen petrolün %40 dolayındaki kısmı ulaşım da kullanılmaktadır. Bu durum petrol ithalatını ve dışa bağımlılığı artırmaktadır. Bu nedenle, elektrikli demir yolu ve metro sistemlerine ağırlık verilmesi petrol yönünden dışa bağımlılığımızı azaltacaktır.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Enerji ülkemizin ve halkımızın güvenlik sorunlarından birisidir. Bu nedenle;

- Ülkemizin her sektörünün gereksinmesi olan enerjinin üretimini ulusal kaynaklarımıza dayandırmak zorundayız.
- Enerji üretiminin ve tüketimimizin çevreye uygun yapılması gerekmekte olup, konuya ilişkin önlemlere ağırlık verilmelidir.
- Yenilebilir enerji kaynaklarına ağırlık ve önem verilmelidir.
- Tüketici haklarına uygun bir enerji politikası uygulanmalıdır.

- Özelleştirmeler derhal durdurulmalı, özelleştirilen kuruluşlar devletleştirilmeli, enerji üretimi kamu eliyle yapılmalıdır.
- Enerji verimliliği konusunda ilgili tüm sektörlerde acilen ve etkili bir şekilde gerekli tüm önlemler alınmalıdır.
- Ülkemizdeki tüm sanayi, hizmetler, ulaşım, konut ve tarım sektöründeki üretim modelleri ve politikaları yerli enerji kaynaklarına, en az ve verimli enerji kullanımına dayalı olacak şekilde ve çevre kirliliğine neden olmayacak şekilde tasarlanmalı, değiştirilmeli ve gözden geçirilmelidir.